

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ «ΚΕΝΑ» ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΑΣΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (Μάρτιος 2008)

Συγγραφέας: ΝΙΚΟΣ ΧΛΥΚΑΣ

Οι πυρκαγιές του καλοκαιριού που κατέστρεψαν πάνω από 1,5 εκατομμύρια στρέμματα δάσους σε ευαίσθητες περιοχές (Πάρνηθα, Ταΰγετος, Πάρνωνας κ.τ.λ.), θέτουν εξ αντικειμένου και πάλι το ζήτημα της προστασίας των δασών και του φυσικού περιβάλλοντος. Τι όμως εννοούμε ως προστασία των δασών; Είναι καίριο το ερώτημα, διότι σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη μέχρι σήμερα δασική πολιτική, προστασία θεωρείται η οργάνωση ενός μηχανισμού καταστολής. Αυτό οδηγεί και σε συζητήσεις, συγκρούσεις μεταξύ υπηρεσιών για τις αρμοδιότητες, και κάποιων νεόκοπων φορέων που θεωρούν ότι έχει ενδιαφέρον το αντικείμενο κυρίως από οικονομικής πλευράς θα έλεγα.

Βέβαια η στελέχωση και ο εξοπλισμός του μηχανισμού καταστολής των δασικών πυρκαγιών είναι απαραίτητη και αναγκαία συνθήκη για την αντιμετώπισή τους, αλλά δεν είναι ικανή, όπως λέγεται στη μαθηματική ορολογία. Οι πυρκαγιές του καλοκαιριού αποκάλυψαν το ουσιαστικό πρόβλημα, που άπτεται της εφαρμοζόμενης δασικής πολιτικής και που στον τομέα της πρόληψης σημαίνει διαχείριση του δάσους, εξασφάλιση των εργαλείων προστασίας μέσω των απαραίτητων υποδομών, οι οποίες είναι ανύπαρκτες. Αυτό προκύπτει από την έλλειψη χρηματοδότησης του τομέα δάση στις βασικές του κατευθύνσεις, αλλά και έλλειψη πολιτικής βούλησης, όπως μαρτυρούν τα γεγονότα. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σταμάτησε τη χρηματοδότηση του προγράμματος κατάρτισης μελετών προστασίας και διαχείρισης δημοσίων δασών και δεν ενέταξε στην Τέταρτη Προγραμματική Περίοδο το έργο κατάρτισης των δασικών χαρτών.

Οι δύο προηγούμενες κινήσεις καταγράφουν την άρνηση διάθεσης άσκησης ουσιαστικής δασικής πολιτικής, διότι η επιστήμη ορίζει ότι το κάθε δημόσιο δάσος πρέπει να διαχειρίζεται επί τη βάση μιας συγκεκριμένης μελέτης διαχείρισης που ισχύει για μια δεκαετία, και η οποία καθορίζει τα δασοκομικά μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν για την ορθολογική διαχείρισή του και την προστασία του. Με απλά λόγια δεν μπορεί να προστατεύσεις ένα δάσος που δεν αραιώνεται, δεν καθαρίζεται, δεν έχει τους απαραίτητους δασικούς δρόμους κ.τ.λ. όσο καλό μηχανισμό καταστολής

και αν διαθέτεις. Όπως επίσης δεν μπορείς να προστατέψεις τα δάση, χωρίς να γνωρίζεις ποια είναι αυτά και δεν μπορεί αυτό να γίνει χωρίς την ύπαρξη δασικών χαρτών.

Οι δύο αυτοί βασικοί παράγοντες αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο οποιασδήποτε ουσιαστικής δασικής πολιτικής που στοχεύει τουλάχιστον στη διατήρηση της σημερινής κατάστασης των δασών, ενώ παράλληλα θα δεσμεύσει το δυναμικό των δασικών υπηρεσιών που σήμερα ασχολούνται κυρίως με αυτοψίες για έκδοση βεβαιώσεων για την οικοδόμηση εκτάσεων εκτός σχεδίου πόλεως και με δασικές διενέξεις με τους πολίτες για ζητήματα που αφορούν την προστασία των δασών. Αυτά δεν γράφονται πρώτη φορά, ούτε είναι κάτι το δύσκολο, να το εφαρμόσει κανείς. Απλά απαιτείται πολιτική βούληση στη κατεύθυνση αυτή.

Δυστυχώς τα ίδια πράγματα έχουν αναφερθεί και στο ομόφωνο πόρισμα της διακομματικής επιτροπής της Βουλής για τα δάση το 1993, τα οποία και δεν εφαρμόστηκαν ποτέ. Αντιθέτως από τότε μέχρι σήμερα κεντρικό σημείο που αφορά την προστασία των δασών από τους πολιτικούς είναι η αναθεώρηση του άρθρου 24 του Συντάγματος με στόχο την απελευθέρωση από το καθεστώς προστασίας δασικών εκτάσεων καθώς και διοικητικού χαρακτήρα μέτρα για την οργάνωση των μηχανισμών καταστολής. Προστασία δασών χωρίς δασικούς χάρτες και ορθολογική διαχείρισή τους δεν υπάρχει. Αυτό το γνωρίζουν πια όλοι οι πολίτες αυτής της χώρας, όπως βιώνουν και γνωρίζουν και οι πυρόπληκτοι την έλλειψη πολιτικής βούλησης για την προστασία των δασών.

Κανένας σχεδιασμός, είτε αφορά τον Εθνικό Χωροταξικό Σχεδιασμό είτε την ένταξη περιοχών Β κατοικίας στο σχέδιο πόλης, δεν μπορεί να προχωρήσει αν δεν υπάρξει καταγραφή των δασών, δηλαδή κατάρτιση δασικών χαρτών, οι οποίοι αποτελούν το προαπαιτούμενο για την κατάρτιση δασολογίου. Ελπίζουμε οι αρμόδιοι στις 21 Μάρτη (Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας) να σκεφτούν λίγο και τα δάση και να προχωρήσουν τα προγράμματα κατάρτισης των δασικών χαρτών και την οργάνωση της διαχείρισης των δημοσίων δασών, γιατί είναι κάτι που το οφείλουν τόσο στις επόμενες γενιές όσο και στους κατοίκους των πυρόπληκτων περιοχών και της υπαίθρου γενικότερα.

Νόμος και Φύση

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη

<https://nomosphysics.org.gr>

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στο ένθετο «Περιβάλλον και Ανάπτυξη» της Εφημερίδας «ΗΜΕΡΗΣΙΑ» στις 22 Μαρτίου 2008, σ. 2.